

S poezijo prepletena intimna skica

Gledališče Noč v Zagorju na odru **SNG Nova Gorica** je poklon Srečku Kosovelu. Režijo je podpisala **Neda Rusjan Bric**, besedilo je prispeval Aleš Berger. V odlično oblikovani predstavi, v kateri tečeta zgodbi, so vse izrečene besede avtentično maslo »kraškega pesnika«

Marij Čuk

NOVA GORICA V Kosovelovem letu so preštevili secirali sežanskotomajskega pesnika na vse načine, a le redko se je dogajalo, da bi iz kroga študiosnih analiz in deklamacij poezije prišli v ospredje in našo zavest občutljivost, krhkost, dvom, ljubezensko hrepenenje, skratka notranja morfologija povsem »navadnega« človeka, baje 165 centimetrov visokega mladeniča, ki pa jo genialni duh (v navidezno navadnem človeku) preoblikuje v enkratno, presenetljivo, univerzalno umetnost, ki se dotakne posameznika in družbe ter zaznamuje čas in prostor.

V uprizoritvi *Noč v Zagorju*, ki je premierno poletela čez oder **novogoriškega gledališča** v četrtek prejšnjega tedna – ponovitve bodo do 8. oktobra –, se zgodi prav to: zaživi intimna skica, tudi biografska, mladega zrelega fanta, ki po literarnem večeru čaka v Zagorju na vlak, prepletena z besedo, vizijo, spoznanji, čustvom, skratka – s poezijo. Poezijo v njeni polnosti, kakršna je poezija že po svoji naravi – polna, skrivnostna, čudovita, problemska, katarzična.

Pesnik in njegov alter ego

Novogoriško uprizoritev o Srečku Kosovelu je režijsko oblikovala **Neda Rusjan Bric**, besedilo pa je prispeval pisatelj in pesnik, prevajalec in kritik Aleš Berger. Slednji se je odločil za učinkovit pristop, ko je razpel krila Srečku Kosovelu, njegovi poeziji, pismom, teoretičnim prebiskom, dvorjenju, skrbem, pustil je, da besedilo oblikuje le pesnikova beseda, avtor kalejdoskop pa se

je umaknil za njen hrbet, v pesnikovo senco. Predstava je s tem pridobila na avtentičnosti, slekla je oblačila didaktičnega poduka in utelesila pesnika skozi evolucijsko pripoved do Kosovelovih zadnjih dni.

V odlično oblikovani predstavi tečeta vzporedni zgodbi. Eno pripoveduje Srečko Kosovel v upodobitvi Boruta Petroviča, drugo njegov *alter ego* Feliks v odrski podobi Matije Rupla. Vse izrečene besede so avtentično maslo »kraškega pesnika«, gre za dnevniške prebliske, korespondenco s sodobniki, esejistične izseke, predavanja in seveda poezijo. Dobesedno presenetljivo je, kako logična, napesta, dramsko in dramaturško učinkovita je njihova dialoška struktura, čeprav Berger ni napisal niti enega svojega stavka, režijska in dramaturška obdelava (Karin Winkler) pa je večje vodila pripovedni lok v sklapljaljoče se sosledje replik, da so se povednost, misel, poezija izluščile v zelo verodostojen prikaz Kosovelove umetniške estetike in človeške minljivosti skozi prizmo zapisanih spoznanj samega pesnika.

Obmejni zemljevid in čas

Petrovič je vodil svojo interpretacijsko rdečo nit z občutljivostjo in širokim razponom, ki je zašel navdušenje in deziluzijo, prebliske sreče in žalostne tone, ustvarjalni zanos in dvom v lastno početje. Srečka Kosovela je umestil v človeško lupino, iz katere pa so se nezadržno širila umetniška krila in vizionarska pot. Zanimiv je bil lik Feliksa, izmišljene osebe, ki je zastavil vprašanje: ali ni Feliks tudi in predvsem Srečko Kosovel sam, le da komentira oziroma dopolnjuje pravega Srečka?

Upodobitev Matije Rupla je bil tenkočuten spremljevalen duh, ki je nadgrajeval in problematiziral, razlagal in ovijal v skrivnost dogajalno vzmet. A ni šlo le za osrednjo osebo. *Noč v Zagorju* je tudi verodostojen oris obmejnega zemljevida in časa, življenjskega prostora, v katerem se je udeleževala eksistenca Srečka Kosovela. Razpon gre od plamenov tržaškega Narodnega doma in razpadanja Evrope do političnih vprašanj in odločitev. Ta zgodba se kaže skozi številne pesnikove sodobnike, s katerimi je Kosovel komuniciral (Fanca Obid, Ivan Grahor, Vladimir Martelanc, Ciril Debevec, pesnikova družina idr.) in so jih upodobili Anuša Kodelja, Peter Harl, Maja Poljanec, Jakob Šfilič in Urška Taufer. Čar uprizoritvi sta dajali tudi videoprojekcija (Polona Pila Rusjan Zupan) in scenografija (Marco Juratovec) in pa glasba (Silence).

V Kosovelovem letu je *Noč v Zagorju* zagotovo lepa, učinkovita, povedna uprizoritev. Pesnikove Ideja, Poezija, Umetnost se prepletajo z njegovo intimno krhkostjo in poudarjajo neomajno vero v njihovo katarzično moč, ki lahko reši človekovo vest in zavest izpod ruševin negotovega mračnega časa.

Odrski kalejdoskop
poudarja
katarzično moč
umetnosti
genialnega
pesnika

Noč v Zagorju Srečko Kosovel v upodobitvi Boruta Petrovića GUIDO MENCARI/SNG NOVA GORICA